

Handläggare
Anders Hallberg
08-508 264 01**Till**
Exploateringsnämnden
2020-12-17

Motion (KS 2020/1077) av Maria Mustonen och Sara Stenudd (båda V) om återbruksgallerior. Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden besvarar remissen i enlighet med tjänsteutlåtandet.

Johan Castwall
Förvaltningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har till exploateringsnämnden remitterat en motion från Maria Mustonen och Sara Stenudd (båda V) om återbruksgallerior.

I motionen yrkas att kommunfullmäktige beslutar att:

- uppdra Stockholm Vatten och Avfall AB och arbetsmarknadsnämnden i samarbete med andra relevanta nämnder att utreda hur kommunala återbruksgallerior kan implementeras i Stockholm
- uppdra Stockholm Vatten och Avfall AB att utreda hur byggvaror och annat relevant verksamhetsavfall kan inkluderas i konceptet
- uppdra exploateringsnämnden att tillsammans med stadsbyggnadsnämnden utreda var en pilotanläggning kan lokaliseras
- uppdra Stockholm Vatten och Avfall AB att göra en utvärdering av Pop Up återbruksverksamheten.

Motionen hänvisar till återbruksgallerian ReTuna i Eskilstuna som drivs av det kommunala bolaget Eskilstuna Energi och Miljö.

Bakgrund

I en motion till kommunfullmäktige skriver Maria Mustonen och Sara Stenudd (båda V) att den totala mängden avfall ökar, trots motsatta politiska ambitioner och målsättningar om övergång till cirkulär ekonomi.

Enligt motionen behövs fler styrmedel som bryter trenden med ökat materialanvändning och som skapar möjligheter till ökat återbruk. Ett bra sätt att minska uppkomsten av avfall och öka återanvändningen är modellen som Eskilstuna kommun har introducerat.

Det kommunala bolaget Eskilstuna Energi och Miljö driver återbruksgallerian ReTuna. Verksamhetsmodellen innebär att man kan lämna sina gamla prylar till den intilliggande återvinningscentralen. Varorna sorteras, rustas upp vid behov och säljs sedan i ReTunas butiker.

Verksamheten bör enligt motionen kombineras med arbetsmarknadsåtgärder så att den kan erbjuda Stockholmsjobb och praktikplatser. Målsättningen bör vara att ha återbruksgallerior i olika delar av staden så att de blir tillgängliga för alla stockholmare, men det är lämpligast att börja verksamheten i en pilotanläggning i ett centralt läge.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta att:

- uppdra Stockholm Vatten och Avfall AB och arbetsmarknadsnämnden i samarbete med andra relevanta nämnder att utreda hur kommunala återbruksgallerior kan implementeras i Stockholm
- uppdra Stockholm Vatten och Avfall AB att utreda hur byggvaror och annat relevant verksamhetsavfall kan inkluderas i konceptet
- uppdra exploateringsnämnden att tillsammans med stadsbyggnadsnämnden utreda var en pilotanläggning kan lokaliseras
- uppdra Stockholm Vatten och Avfall AB att göra en utvärdering av Pop Up återbruksverksamheten.

Ärendets beredning

Exploateringskontoret har fått ärendet på remiss för yttrande senast den 22 januari 2021.

Ärendet har beretts av förvaltningsledningen i samråd med administrativa avdelningen.

Exploateringskontorets synpunkter

Exploateringskontoret är positivt till åtgärder som underlättar återbruk och främjar en cirkulär ekonomi.

Regeringen har beslutat om en nationell strategi för cirkulär ekonomi som pekar ut riktningen och ambitionen för en långsiktig och hållbar omställning av samhället. Detta är en viktig del för att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland.

Takten i arbetet med omställningen till en cirkulär ekonomi behöver öka för att nå miljö- och klimatmålen, liksom flera globala hållbarhetsmål inom Agenda 2030.

Strategin pekar ut fyra fokusområden där insatser är nödvändiga. En konkret insats som arbetet ska inriktas på är att *”Göra det enkelt och lönsamt för näringsidkare och privatpersoner att dela, reparera och återanvända produkter”*.

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023 innehåller sju prioriterade mål för Stockholms miljö, 16 etappmål och förslag på indikatorer. Målet om ett resurssmart Stockholm omfattar tre etappmål för programperioden, varav ett etappmål handlar om *”minskad resursanvändning och klokare konsumtion”*.

Etappmålet innebär minskad användning av resurser och klokare val av produkter och tjänster. Under programperioden ska återbruket i Stockholm öka väsentligt och inom stadens verksamheter mångdubblas.

Ett ökat återbruk går i linje både med EU:s och regeringens ambitioner kring cirkulär ekonomi och med Stockholms miljöprogram.

Exploateringskontoret arbetar för närvarande med att ta fram en handlingsplan för cirkulärt byggande. En stor utmaning för återbruk är mellanlagring, eftersom det behövs mycket plats, omfattande logistik och etablerade marknader där varor kan säljas eller bytas. Stadens byggande bolag och förvaltningar bygger både nytt, renoverar och river byggnader där det finns stor potential att återbruka byggmaterial, både inom men också

mellan projekten. De byggande bolagen och förvaltningarna skulle också kunna sälja och köpa återbrukat material av andra aktörer. Idag saknas dock plats för förvaring vilket gör att utmaningen är stor för att återbruka material i någon större omfattning.

En åtgärd som föreslås i handlingsplanen för cirkulärt byggande är att utreda möjligheter för etablering av en återbrukscentral för byggmaterial, i Stockholm med omnejd, i stadens eller annan aktörs regi.

Exploateringsnämnden arbetar för ett resurssmart Stockholm i enlighet med EU:s avfallsstrategi. Där det är möjligt ska avfallet återanvändas eller i annat fall material- eller energiåtervinnas. Exploateringsnämnden minimerar onödig materialåtgång genom väl planerade upphandlingar av entreprenader och använder stadens interna återbrukscentrum, Stocket, som ett alternativ i samband med inköp av möbler och inventarier.

I Norra Djurgårdsstaden återanvänds bergrum i Hjorthagen till parkeringsgarage utan att ta mark ovan jord i anspråk. Dessutom har ett Pop-up återbruk utvecklats i Norra Djurgårdsstaden som besöker området två gånger per år för att öka återbruket och minska mängden grovavfall.

Exploateringskontoret noterar att Stockholm Vatten och Avfall AB inom kort kommer att öppna Återbruket Skärholmen, ett pilotprojekt för att utveckla ett nytt återbrukskoncept.

Ett syfte med pilotprojektet är att medvetandegöra behovet av förändringar när det gäller livsstils- och beteendeförändringar. Bland annat kommer utbildningar och workshops om cirkulär ekonomi och avfallsfrågor anordnas.

En etablering av en återbruksgalleria i Stockholms stad likt den i Eskilstuna försvåras av att hyresnivåerna i Stockholm är betydligt högre.

För att effektivt kunna utreda frågan om en eventuell etablering av ny pilotanläggning bör det finnas en motpart att diskutera frågan med och som är med och finansierar projektet.

Exploateringskontoret anser avslutningsvis att pilotprojektet Återbruket Skärholmen bör utvärderas innan nytt beslut kan fattas om en ny pilotanläggning.

Slut

Bilagor

1. Motion (KS 2020/1077) av Maria Mustonen och Sara Stenudd (båda V) om återbruksgallerior.